

tažení dvěma protikladnými směry. Na jedné straně stojí „ekonomický model vycházející z toho, že lidé vždy jednají na základě racionálně určeného vlastního zájmu... Alternativní model vychází z lásky... Tento model jedinci umožňuje vzdát se svého starého egoistického já a obětovat se pro druhé“. (Tento popis lásky není podle mého názoru zcela přesný. „Ekonomický“ model a model „lásky“ jsou nepochybně protikladné, nejde však o protiklad sobectví a altruismu, nýbrž spíše o to, že v „ekonomickém modelu“ si egoismus a altruismus – „prospívat sobě“, „prospívat druhým“ – odporují, zatímco v lásce se tyto dva zdánlivě protiklady a zapřísáhli nepřátelé mísí, spojují a slučují – už je nelze rozlišit a oddělit.)

První z výše zmíněných možností stojí na „spotřebitelské iluzi“,

kteřá nás vede k domněnce, že si můžeme vybrat muže (nebo ženu) stejným způsobem, jako si vybíráme jogurt v supermarketu. Takto však láska nefunguje. Nelze ji redukovat na konzum a nejspíš je to tak správné. Na rozdíl od jogurtu žena nemůže začlenit do svého života muže a myslet si, že vše zůstane při starém.

Avšak díky „spotřebitelské iluzi“ se zdá,

že vše je bez rizika. Jedním kliknutím se lze přihlásit, dalším odhlásit... Jedinec vyzbrojený myší má pocit, že je naprostým, absolutním vládcem svých sociálních kontaktů... Zdá se, že zmizely všechny obvyklé překážky, a otevírá se prostor nekonečných možností... Žena na síti je jako dítě, které zapomněli v cukrárně.

Všechno působí tak hezky, bezpečně a uspořádaně, dokud... Ano, v tom spočívá zádrhel: dokud se neobjeví cit a červík lásky, který mate soudnost.

Kaufmann má občas nebezpečný sklon svalovat vinu za toto zmatení na falešnou povolnost počítačové myši, potažmo na

počítačovou revoluci, která ji vnutila všem do rukou; ovšem uvědomuje si, že kořeny problému sahají mnohem hlouběji, k existenciálním dilematům, do nichž současná společnost vrhá své členy. V závěru správně konstatuje: „Společnost je posedlá slastí, touží po dobrodružství a hledá nové a stále intenzivnější požitky, zároveň však potřebuje stabilitu a jistotu, což nás nutí k tomu, abychom se vystříhali rizik a nezacházeli příliš daleko. Právě proto se současný vývoj jeví tak rozporuplný.“ Dovolte mi upřesnit, že se tak jen nejeví: je rozporuplný. Stejně rozporuplný jako potřeba svobody a potřeba dobrodružství, resp. jako společností nabízené prostředky a strategie, jež slouží jedné každé z těchto potřeb, nikoli však oběma zároveň.

Jsme v bezvýchodné situaci; z tohoto spletnce neexistuje bezpečné východisko. Dáváte-li přednost bezpečí, musíte se vzdát mnoha snových zkušeností, které slibuje – a často i dává – nová sexuální svoboda. Pokud upřednostňujete svobodu, zapomeňte na partnera, který by vás držel za ruku, až budete klopýtat krajinou plnou zrádných močálů a plovoucích písků. Mezi těmito možnostmi se otevírá Pandořina skříňka praskající ve švech. Kaufmann právem ukazuje, že prokletí internetového seznamování má společný kořen s tím, co obvykle považujeme za jeho požehnání: vyvstává z „mezisféry, v níž nic není skutečně předem dané a v níž nikdo neví předem, co se stane“. Jinak řečeno z prostoru, v němž se může stát cokoli, avšak nic nelze vykonat se sebe-menší jistotou a (sebe)důvěrou.

Počítače nejsou viníky, jak tvrdí někteří jejich kritikové, kteří po nich spíše „surfuji“, než aby se do nich ponořili a dostali se jim na kloub: za světelnou rychlost své oslnivé kariéry vděčí tomu, že poskytují svým uživatelům možnost dělat to, co vždy chtěli dělat, avšak co kvůli nedostatku vhodných nástrojů dělat nemohli. Počítače však nejsou ani spasitelé, jak až příliš jistě prohlašují jejich nadšení zbožňovatelé. Tyto zmatky jsou dány tím, jak naši složitou existenciální